

วัดราษฎร์บูรณะ (ช่างไห้) จังหวัดปัตตานี

ที่ตั้งและสถานภาพ

วัดราชบุรณะตั้งอยู่เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๒ บ้านช้างไห้ ถนนเพชรเกษม ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ปัจจุบันเป็นวัดราชบุรณะ

เนื้อที่

วัดราชบุรณะมีเนื้อที่ตั้งวัดทั้งหมด ๑๒ ไร่

มีธรณีสงฆ์ ๑๐ แปลง เนื้อที่ ๙๓ ไร่ ๓ งาน ๓๗ ตารางวา

ประวัติความเป็นมา

วัดราชบุรณะหรือวัดช้างไห้ สร้างในสมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานที่ชัดเจนตามตำนานเมืองปัตตานีซึ่งรวบรวมโดยพระศรีบูรวิสุทธิพิธ (สิทธิ ฦ สงขลา) กล่าวถึงรายาสูลีม หรือรายะกะด๊ะ หรือพระยาแก้วดำเจ้าเมืองไทรบุรี ต้องการหาชัยภูมิสร้างเมืองให้กับนางจายันหรือเจะลิตีน้องสาว ตามคำสั่งของรายนะระโฮวังซาบิดา แต่ไม่ทราบหาชัยภูมิที่ดีอยู่ที่ใดจึงปรึกษาโหราจารย์กำหนดฤกษ์ยามเสี่ยงทาย โดยใช้ช้างคู่บ้านคูเมืองชื่อว่าบือมอชะดี (ในอดีตรายนะระโฮวังซาบิดาได้ใช้ช้างเชือกนี้เสี่ยงทายก่อนตั้งเมืองไทรบุรี ถ้านำช้างไปถึงสถานที่ใดหากช้างร้องจะต้องหยุดพักทหารและเริ่มแผ้วถางเพื่อสร้างบ้านเมือง)

รายาสูลีมเจ้าเมืองไทรบุรี นางจายัน และทหารได้เดินทางรอนแรมมาพร้อมช้างเป็นเวลา ๑๕ วัน ในวันที่ ๑๖ เวลาใกล้เที่ยงช้างบือมอชะดีได้หยุดได้ร่วมไม้และร้องขึ้น ๓ ครั้ง เจ้าเมืองและเหล่าทหารทั้งหลายจึงหยุดพร้อมกันและถือว่าบริเวณนี้คือชัยภูมิที่ดีสำหรับสร้างบ้านเมืองตามการเสี่ยงทายของเจ้าเมืองไทรบุรี เริ่มมีการจัดแจงปลูกสร้างที่พักอาศัยชั่วคราวและแผ้วถางป่าเพื่อสร้างบ้านเมืองในโอกาสต่อไป

พระศรีบูรวิสุทธิพิธยืนยันว่า "ที่ตรงนี้ภายหลังพวกไทยมาตั้งบ้านเรือนอยู่เรียกว่าบ้านช้างไห้ (คือแปลว่าบ้านช้างร้องไห้) มาจนทุกวันนี้" (พระศรีบูรวิสุทธิพิธ. มปป. 11) แต่นางจายันน้องสาวไม่พึงพอใจสถานที่แห่งนี้ ด้วยเหตุผลที่เป็นป่ารก้างและห่างไกลจากทะเล เจ้าเมืองไทรบุรีจึงทำพิธีเสี่ยงทายขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่งและได้เดินทางรอนแรมขึ้นมาทางทิศตะวันออกเป็นเวลาหลายวัน ตอนเย็นของวันหนึ่งขณะที่พักพลทหารเพื่อที่จะหุงหาอาหารมื้อค่ำ นางจายันได้เห็นกระเจงเผือกตัวหนึ่งวิ่งผ่านหน้าของนาง

นางอยากได้จึงสั่งให้พี่เลี้ยงและทหารช่วยกันล้อมจับกระจงเผือกตัวนั้น กระจงได้วิ่งวนเวียนบนเนินทรายขาวและได้อันตรธานไป นางจึงบอกกับพี่ชายว่านางชอบภูมิประเทศที่นี่มากจึงขอให้พี่ชายสร้างเมืองให้ในบริเวณนี้ (ตำบลกรือเซะ) เมื่อช่วยกันสร้างเมืองเสร็จแล้ว เจ้าเมืองไทรบุรีได้มอบบริวารไว้ที่เมืองใหม่จำนวนหนึ่งและให้ชื่อว่าเมืองนครีปะตานิง (ปัตตานี)

เมื่อเจ้าเมืองไทรบุรีเดินทางกลับ ขณะผ่านบริเวณบ้านข้างให้ก็มีความเสียดายสถานที่นั้นเป็นอย่างยิ่งจึงตัดสินใจให้หยุดพักพลทหารแผ้วถางป่าและปลูกสร้างวัดขึ้นชื่อว่าวัดข้างให้ หลังจากสร้างวัดเสร็จแล้วจึงนิมนต์สมเด็จพระหลวงพ่อดวงซึ่งชาวไทรบุรีเรียกว่าท่านลังกา มาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก สมเด็จพระหลวงพ่อดวงได้มาพำนักที่วัดข้างให้และมีการเดินทางจุดศีไปกลับระหว่างวัดโคกระโหน เมืองไทรบุรี กับวัดข้างให้เป็นประจำ จนกระทั่งครั้งสุดท้ายสมเด็จพระหลวงพ่อดวงมรณภาพที่วัดโคกระโหน เมืองไทรบุรี และสั่งให้นำศพกลับมาทำพิธีประชุมเพลิงที่วัดข้างให้ การนำศพกลับสู่วัดข้างให้ต้องใช้เวลาพักนอนแรมร่วมเดือน เมื่อตั้งศพและมีน้ำเหลืองไหลตกลงพื้นดินบริเวณใดก็ให้ปักไม้แก่นไว้เพื่อเป็นเครื่องหมายถือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ พระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมฺมธโร) และคณะได้เดินทางสำรวจเส้นทางสถานที่พักศพสมเด็จพระหลวงพ่อดวงในประเทศมาเลเซียและประเทศไทย รวมทั้งหมด ๑๒ แห่ง คือ วัดโคกระโหน บาลิง ดงไกว คลองข้าง ดงแปร ลำปำ ปลักคล้า คลองสาย ไทรบุตร ควนเจดีย์ (สะบาย้อย) และวัดข้างให้ หลังจากมีพิธีประชุมเพลิงศพสมเด็จพระหลวงพ่อดวงเสร็จเรียบร้อยแล้วก็เก็บอัฐิใส่หม้อทองเหลืองฝังไว้ใต้เนินดินและปักไม้แก่นไว้เป็นเครื่องหมาย ชาวบ้านเรียกว่าเขื่อนท่านข้างให้ เล่ากันว่าเจ้าอาวาสครองวัดสืบต่อจากหลวงพ่อดวงประมาณ ๔ รูป วัดข้างให้ถูกทอดทิ้งให้ร้าง ชาวบ้านเล่ากันว่าหลักฐานที่มีความมั่นใจว่าวัดข้างให้เคยเป็นวัดที่รุ่งเรืองมาก่อนคือ ก้อนหินขนาดใหญ่ปักอยู่ทั้ง ๔ ทิศ ก้อนหินนี้สันนิษฐานว่าเป็นหลักพัทธสีมาอุโบสถหลังเก่า

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ พระครูมณูญสมณการ (คิม ฌคฺสโร) เจ้าอาวาสวัดพลาญภาพ (ทุ่งพลา) ตำบลทุ่งพลา อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ได้ชักชวนชาวบ้านทำการแผ้วถางวัดข้างให้และสร้างกุฏิไม้เพื่อให้พระภิกษุมานำพรษา ท่านพระครูมณูญ

สมณการสั่งการให้พระชวงมาจำพรรษา ในระยะนี้พระชวงได้สร้างศาลาการเปรียญ และกุฏิไม้ยกพื้นขึ้น ๒ - ๓ หลัง พระชวงได้ลาสิกขาในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ นายบุญจันทร์ อินทกาศ กำนันตำบลป่าไร่ในขณะนั้นพร้อมกับชาวบ้านเดินทางไปวัดนาประดู่เพื่อ ขอให้พระครูภัทรการณโกวิท (แดง ธมฺมโชโต) เจ้าอาวาสวัดนาประดู่ จัดหาพระภิกษุมาเป็นเจ้าอาวาสวัดข้างให้ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ พระครูภัทรกรโกวิทสั่งให้พระครูวิสัยโสภณ ขณะเป็นพระภิกษุทิม ธมฺมธโร พระลูกวัดมาเป็นเจ้าอาวาสวัดข้างให้ ในระยะแรกพระอาจารย์ทิมได้เดินทางเท้าไปกลับวัดนาประดู่กับข้างให้ เพราะพระอาจารย์ทิมเป็นครูสอนนักเรียนและกำลังสร้างกุฏิให้กับวัดนาประดู่ และจะต้องดูแลวัดข้างให้อีกด้วย อีกทั้งในขณะนั้นอยู่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ การก่อสร้างถาวรวัตถุในวัดข้างให้ยังเริ่มต้นไม่ได้ ประชาชนยังอยู่ในภาวะที่หวาดกลัวภัยสงครามและอยู่ในช่วงข้าวยากหมากแพงจึงไม่มีปัจจัยมาก่อสร้าง

ในวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ พระครูวิสัยโสภณได้วางศิลาฤกษ์สร้างอุโบสถ จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๖ งานก่อสร้างก็ไม่ก้าวหน้าเพราะไม่มีทุนทรัพย์ในการก่อสร้าง ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗ พระครูวิสัยโสภณและนายอนันต์ คณานุรักษ์ ได้จัดสร้างพระเครื่องสมเด็จเจหลวงพ่อทวดวัดข้างให้ขึ้นเพื่อหาทุนทรัพย์สร้างอุโบสถกำหนดพิธีพุทธาภิเษก ณ บริเวณเนินดินอุโบสถเก่า เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๗ ด้วยอำนาจบุญบารมีของสมเด็จเจหลวงพ่อทวดทำให้ประชาชนเสียสละทรัพย์บูชาพระเครื่องจนสามารถทำให้อุโบสถเสร็จเรียบร้อยในวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ และได้จัดพิธียกช่อฟ้าผูกพัทธสีมาฝังนิมิตในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๙

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๙ วัดข้างให้ได้เปิดสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและบาลี วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ วัดข้างให้ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมามีเขตกว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๘๑ เมตร

เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ พระครูวิสัยโสภณ เจ้าอาวาสวัดข้างให้ และพระครูธรรมกิจโกศล (นอง ธมฺมภูโต) เจ้าอาวาสวัดทรายขาว ขณะเป็นพระครูปลัดนอง ได้ร่วมวางศิลาฤกษ์และดำเนินการสร้างพระเจดีย์ตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๒ พระครูวิสัยโสภณมรณภาพลงทำให้การก่อสร้างพระเจดีย์ต้องหยุดชะงักจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๙ พระราชบัญญัติวรังษี (เนื่อง ธมฺมจุกโก) เจ้าอาวาสวัดนาประดู่ (ขณะเป็นพระ

โสภณธรรมคุณ) ได้นำเรื่องการสร้างพระเจดีย์ที่หยุดชะงักเข้าปรึกษาทางจังหวัดและ
เจ้าคณะจังหวัดปัตตานี (พระราชพุทธิรังษี วัดมุจลินทวาปีวิหาร) เพื่อดำเนินการ
ก่อสร้างให้เสร็จเรียบร้อยตามเจตนารมณ์เดิมของพระครูวิสัยโสภณต่อไป จนกระทั่ง
พระเจดีย์ได้เสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. ๒๕๒๐

เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพร้อมด้วย
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา ทรงเสด็จเข้าอุโบสถทรงจุดธูป
เทียนนมัสการและเสด็จพระราชดำเนินไปยังวิหารสมเด็จพระหลวงพ่อดวงษ์ทรงจุดธูปเทียน
นมัสการรูปเหมือนสมเด็จพระหลวงพ่อดวงษ์เสร็จแล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปยังวิหารพระ
พุทธไสยาสน์พวงชมพูซึ่งเป็นมณฑลพิธีสงฆ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดธูป
เทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย ทรงประทับทรงศีล และพระราชดำเนินทรงยก
ฉัตรทองพระเจดีย์วัดช้างให้

ในสมัยพระครูวิสัยโสภณได้ตั้งชื่อวัดโดยอาศัยหลักฐานของกรมศาสนาว่าวัด
ราชบุรณะ สร้างศาลาการเปรียญหลังใหม่ กุฏิ ๘ หลัง สร้างหอฉัน (โรงครัว) สร้าง
หอรบขัง สร้างพระเครื่องสมเด็จพระหลวงพ่อดวงษ์ สร้างวิหารประดิษฐานหลวงพ่อดวงษ์
สร้างกำแพงวัดและจัดซื้อที่ดินตรงกันข้ามกับวัดสร้างโรงเรียนสมเด็จพระหลวงพ่อดวงษ์
วัด
ช้างให้ ในสมัยพระครูใบฎีกาขาว เป็นเจ้าอาวาสได้จัดพิธียกฉัตรทองยอดพระเจดีย์
และได้ปรับปรุงสถูปสมเด็จพระหลวงพ่อดวงษ์ จัดซื้อที่ดินและสร้างอาคารเรียนโรงเรียนพระ
ราชมนูรังษฤษฎ์

เมื่อพ.ศ. ๒๕๒๑ พระครูอนุกูลปริยัติกิจ (สวัสดิ์ อรุโณ) เจ้าอาวาสได้จัดตั้ง
มูลนิธิสมเด็จพระหลวงพ่อดวงษ์และพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธรรมโร)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ วัดราชบุรณะได้เปิดสอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จัดให้ทุน
การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร-นักเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สร้างโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม สร้างกุฏิ หอประชุมที่พัทลุง โรงพยาบาลโคกโพธิ์ สนับสนุนการจัดตั้ง
ศูนย์ฝึกอาชีพวัดช้างให้ สร้างสถานีรถไฟวัดช้างให้ และให้การสนับสนุนจัดซื้อเครื่อง
มือแก่โรงพยาบาลและหน่วยงานราชการอื่นๆ

รูปเหมือนพระครู
วิสัยโสภณอดีตเจ้า
อาวาส

ลำดับเจ้าอาวาสวัดราชบุรณะ

๑. พระช่วง	พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๔๘๔
๒. พระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมฺมธโร)	พ.ศ. ๒๔๗๔ - ๒๕๑๒
๓. พระครูใบฎีกาขาว รุกขิตตมฺโม	พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๒๑
๔. พระครูอนุกุลปริยัติกิจ (สวัสดิ์ อรุโณ)	พ.ศ. ๒๕๒๑ - ปัจจุบัน

ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และถาวรวัตถุของวัดราชบุรณะ

๑. รูปเหมือนสมเด็จพระหลวง
พ่อทวดวัดช้างไห้

สร้างตามนิมิตของ
พระครูวิสัยโสภณ และนาย
อนันต์ คณานุรักษ์ เมื่อปี
พ.ศ. ๒๔๙๗ ปัจจุบันอยู่ภายใน
วิหารสมเด็จพระหลวงพ่อทวด
วัดช้างไห้ถือเป็นวัดแรกที่ได้
ประกาศเกียรติคุณหรือความ
ศักดิ์สิทธิ์ของสมเด็จพระหลวงพ่อ
ทวดให้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก
ของประชาชนทั้งภายในและ
นอกประเทศ เรื่องราวหรือ
ตำนานของสมเด็จพระหลวงพ่อ
ทวดเป็นเรื่องเล่าที่ถ่ายทอด
กันด้วยคำพูดของชาวบ้านใน
ท้องถิ่น และได้ถูกเรียบเรียง
กันอย่างต่อเนื่องสมัยพระครู

ภาพสแกน

วิสัยโสภณ หลังจากที่พระเครื่องสมเด็จพระหลวงพ่อทวดมีประสบการณ์เป็นที่รู้จักของคน
ทั่วประเทศ สมเด็จพระหลวงพ่อทวดมีชื่อเรียกหลายชื่อขึ้นอยู่กับท้องถิ่น เช่น แถบอำเภอ
สะทิงพระเรียกว่าสมเด็จพระเจ้าฯ พระโค๊ะ หรือสมเด็จพระหลวงพ่อทวดวัดพระโค๊ะ และไทรบุรี
ในอดีตเรียกว่าท่านลังกา แถบจังหวัดปัตตานีนิยมเรียกว่าหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำ
ทะเลจืด หลวงพ่อทวดวัดช้างไห้

ตำนานสมเด็จพระหลวงพ่อด

ชาวบ้านดีหลวง (ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา) เล่าให้ฟังถึงประวัติความเป็นมาของสมเด็จพระหลวงพ่อดว่า เกิดเมื่อวันศุกร์เดือน ๕ ปีมะโรงตรงกับ พ.ศ. ๒๑๒๕ มีนามเดิมว่าปู เป็นบุตรของนายหู นางจันทร์ ตั้งบ้านอยู่ในที่ดินของเศรษฐีปาน ปัจจุบันเรียกว่าสวนจัน หรือบ้านต้นเลียบ (หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอสังขละบุรี) เล่ากันว่าหลังจากที่สมเด็จพระหลวงพ่อดคลอดแล้วบิดาได้นำเอารกมาฝังตรงโคนเลียบต้นนี้ ปัจจุบันสามารถวัดโดยรอบประมาณ ๑๐ คนโอบ ชาวบ้านเชื่อว่าต้นเลียบต้นนี้มีความศักดิ์สิทธิ์จึงมีการบูชาบวงสรวงบนบานอยู่เป็นประจำ

สมัยที่สมเด็จพระหลวงพ่อดยังเป็นทารกมีเรื่องเล่ากันว่า บิดา-มารดาต้องไปเก็บเกี่ยวข้าวให้เศรษฐีปานจึงต้องนำเอาทารกไปด้วย บิดา-มารดาจึงให้ลูกนอนในเปลที่ผูกกับต้นหม่าบนคันทนา (ปัจจุบันบริเวณนี้เป็นสำนักสงฆ์เรียกกันว่า สำนักสงฆ์นาเปล) ในขณะที่ทารกนอนได้สักครู่ใหญ่ มารดาที่มีความเป็นห่วงลูกกลัวว่าร่มเงาของต้นหม่าจะเลื่อนทำให้ลูกร้อนจึงเดินขึ้นมาดูและได้เห็นงูจงอางกำลังขดอยู่บนลูกอ่อน นางจึงได้ร้องเรียกสามีด้วยความตกใจกลัว สักครู่หนึ่งงูตัวนั้นก็ได้เลื้อยหนีหายไป เมื่อบิดา-มารดาเข้าไปดูบุตรจึงเห็นว่ามียูกแก้วตั้งอยู่บนอกหนึ่งลูก ชาวบ้านเรียกกันว่าลูกแก้วพญาหรือดวงแก้วพญา ต่อมาเศรษฐีปานได้มาขอลูกแก้วต่อนายหู นางจันทร์ เป็นเหตุให้เศรษฐีปานมีภัยพิบัติเกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว จึงได้นำเอาลูกแก้วมาคืนพร้อมกับยกทรัพย์สินไร่นาให้เป็นกรรมสิทธิ์ของครอบครัวนายหู นางจันทร์ เมื่อมีการบูรณะพระเจดีย์บนเขาพัทลุง สมเด็จพระหลวงพ่อดได้นำเอาลูกแก้วดวงนี้ไว้บนยอดพระเจดีย์ ซึ่งต่อมาเกิดฟ้าผ่าลูกแก้วตกลงมายังพื้นดิน เด็กเห็นเป็นลูกแก้วสวยงามจึงคิดจะนำไปเล่นที่บ้าน ขณะนำกลับบ้านถึงบริเวณประตูวัดก็ไม่สามารถที่จะเดินออกจากวัดได้เพราะมีงูตัวใหญ่ขวางหน้าและประตูวัดมีดมิดหาทางเดินไม่พบ เด็กจึงนำลูกแก้วมาถวายกับเจ้าอาวาสวัดพะโค๊ะ ต่อมาได้มีคนขโมยลูกแก้วไปหลายครั้งและทุกครั้งที่ถูกขโมยจะเป็นเหตุให้ผู้ขโมยเกิดภัยพิบัติต่างๆ นานา ลูกแก้วก็จะกลับคืนมาสู่วัดเหมือนเดิม ครั้งสุดท้ายที่มีหลักฐานอย่างชัดเจนว่า "ราวปี พ.ศ. ๒๔๗๑ มีนายจัน บ้านท่าคุระ เป็นคนเสียสติลักลูกแก้วไป ณ บ้านท่าคุระ ขณะที่นายจันนำลูกแก้วไปนั้นตามองเห็นว่ามีงูใหญ่ไล่ตามไป นายจันต้องการให้ดวงแก้วพาเหาะไปแต่เหาะไม่ได้ นายจันจึงโกรธมากจึงเอาลูกแก้ววางลง แล้วเอาหินขนาดใหญ่ทุบทับลงบนดวงแก้ว

แก้วจึงตก ภายหลังมีผู้ซึ่งเอาดวงแก้วมามอบให้แก่เจ้าอาวาสดั้งเดิม ส่วนนายจีนซึ่ง
 อวดดีว่าตนสามารถทุบแก้วแตก ได้ไปจับข้างเถื่อนที่คลองนางเรียมและถูกข้างจับแทง
 พัดจนลำตัวแขนขาขาดเป็นท่อนๆ” (เยี่ยมยง สุรกิจบรรหาร. 2522 : 11-12) เมื่อดวง
 แก้วถูกนำกลับมายังวัดก็ถูกประสาณด้วยลวดทองแดงและในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ พระ
 อาจารย์แก้ว พุทธรุณี เจ้าอาวาสวัดดีหลวงและพระชัย วิฑูโย เจ้าอาวาสวัดพะโคะ
 ปรีक्षाกันว่าจะนำเอาดวงแก้วไปหล่อหลอมใหม่ แต่สมเด็จพระลวงพ่อทวดได้ประทับ
 ทรงพระเคียงห้ามไม่ให้นำไปหล่อหลอมใหม่ จึงทำให้ดวงแก้วแตกเป็นสองส่วนดังเช่น
 ทุกวันนี้

ครั้นเมื่อเด็กชายปุ่อายุได้ ๗ ปี บิดามารดาได้นำมาถวายตัวบรรพชาเป็น
 สามเณรกับพระอาจารย์จวง เจ้าอาวาสวัดกุฎีหลวง (วัดดีหลวง ตำบลชุมพล อำเภอ
 สทิงพระ) ซึ่งเป็นหลวงลุง (พี่ชายของมารดา) พระอาจารย์จวงได้สอนให้เรียน นโม ก ข
 ภาษาไทยและภาษาขอม ตามความนิยมของครูบาอาจารย์ในสมัยนั้น และได้ส่ง
 สามเณรปุ่ไปเรียนธรรมบทกับพระครูสุทธธรรมรังษีที่วัดศรีบุญ (วัดสี่หยัง ตำบลบ่อตรุ
 อำเภอระโนด) หลังจากเรียนจบธรรมบทและทศชาติแล้วจึงให้ไปศึกษาต่อกับพระครู
 กาเดิม วัดเสมาเมือง (อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช)

เมื่อสามเณรปุ่อายุครบ ๒๐ ปี พระครูกาเดิมได้ญัตติอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ
 อุทกเขปสีมาวัดท่าแพ โดยใช้เรือมาดตะเคียนสี่ลำผูกขนานกันในคลองท่าเรือ มีฉายา
 ว่า สามิรามิ หลังจากทีพระภิกษุสามิรามิได้ศึกษาพระธรรมในสำนักพระครูกาเดิมอยู่
 ๓ ปี ก็จบการศึกษาที่วัดเสมาเมือง จึงเดินทางกับภูมิลำเนาวัดดีหลวง

ต่อมาพระภิกษุสามิรามิต้องการจะศึกษาพระธรรมเพิ่มเติมที่กรุงศรีอยุธยา จึง
 ขอโดยสารเรือสำเภอสินค้าของเศรษฐีอื่น ซึ่งเดินทางค้าขายที่กรุงศรีอยุธยาออกจาก
 ท่าเรือสทิงพระถึงบางกอก ขณะเดินทางเข้าเขตเมืองชุมพรได้เกิดพายุใหญ่ขึ้น
 เรือสำเภาไม่สามารถฝ่าคลื่นลมได้จึงจำเป็นต้องชกใบลงและอยู่กับที่เป็นเวลาหลายวัน
 จนกระทั่งเสบียงอาหารและน้ำจืดที่เตรียมไว้หมดลงลูกเรือและผู้โดยสารเรือเข้าใจว่า
 เกิดอาเพศเป็นเพราะพระภิกษุสามิรามิ เนื่องจากมีพระเพียงรูปเดียวและการเดินทาง
 แต่ละครั้งยังไม่เคยมีปรากฏแบบนี้เลย เศรษฐีอื่นและลูกเรือคิดกันก็ตัดสินใจมนต์
 พระภิกษุสามิรามิให้ขึ้นบนเกาะในบริเวณนั้น เมื่อพระภิกษุสามิรามิลงเรือมาดลำเล็ก

ทำนได้นั่งห้อยเท้าข้างซ้ายลงในน้ำและบอกให้ลูกเรือตักน้ำได้ฝ่าเท้าขึ้นดื่มกิน ลูกเรือดื่มกันแล้วรู้สึกว่าเป็นน้ำจืดจึงได้บอกกับเศรษฐีอินเจ้าของสำเภา เศรษฐีอินและลูกเรือสำนึกความผิดก้มลงกราบขอขมาที่ได้ล่วงเกินต่อพระภิกษุสามีราโม จากนั้นลูกเรือก็ได้จัดการตักน้ำได้ฝ่าเท้าเพื่อเป็นเสบียงเดินทางต่อไปและออกเดินทางเข้าสู่กรุงศรีอยุธยา จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นี้พระภิกษุสามีราโมได้รับการขนานนามว่า “พระภิกษุสามีราโมเหยียบน้ำทะเลจืด” เศรษฐีอินได้นิมนต์พระภิกษุสามีราโมพำนักที่วัดแคถวายตัวเป็นโยมอุปัฏฐากมอบทาสคนหนึ่งชื่อนายจันเป็นผู้ปฏิบัติ หลังจากนั้นพระภิกษุสามีราโมได้ศึกษาพระธรรมที่วัดลุมพลีนาวาส และวัดราชานูวาสจนกระทั่งมีความรู้เชี่ยวชาญ

ในช่วงที่พระภิกษุสามีราโมได้ศึกษาพระธรรมในกรุงศรีอยุธยานั้น มีพราหมณ์ราชทูตจากศรีลังกา ๗ คนเดินทางถือพระราชสาส์นจารึกพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ เข้าเฝ้าสมเด็จพระเอกาทศรถ พระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ในพระราชสาส์นนั้นต้องการทำพินเมืองในเรื่องการแปลธรรมะ สมเด็จพระเอกาทศรถทรงรับทำพินและส่งให้มหาดเล็กไปประกาศหาพระภิกษุผู้มีความรู้ความสามารถเรื่องธรรมะ มีพระภิกษุจำนวนมากเข้ามาแปลคัมภีร์แต่ก็ไม่มีพระภิกษุรูปใดแปลได้จนล่วงถึง ๖ วันเหลือเพียง ๑ วันจะครบกำหนดสัญญา ในวันที่ ๗ มหาดเล็กพบกับพระภิกษุสามีราโมในวัดราชานูวาส และได้สนทนาธรรมะเป็นที่พอใจอย่างยิ่งจึงนิมนต์พระภิกษุสามีราโมเข้าสู่พระราชฐานท้องพระโรง ขณะที่นายจันตักน้ำล้างเท้าให้กับพระภิกษุสามีราโมนั้น เท้าของพระภิกษุสามีราโมซึ่งเหยียบแผ่นดินลือน้ำนั้นทำให้แผ่นดินแตกแยกออกจากกัน จึงเป็นสิ่งอัศจรรย์แก่ผู้พบเห็นยิ่งนัก เมื่อพระภิกษุสามีราโมได้เข้าสู่ที่ประชุมของพราหมณ์ราชทูตทั้ง ๗ คน แล้วได้นำเอาแผ่นจารึกอักขระทองออกมาเรียงตามลำดับและได้ทราบว่าเป็นจำนวนแผ่นอักขระนั้นขาดไปชั้นละ ๑ ตัว จำนวน ๗ ชั้น อักขระที่ขาดคือ ส ง วิ ทา ปุ กะ ยะ ปะ พราหมณ์ราชทูตทั้ง ๗ ให้การยอมรับและนำเอามาจากมวยผมให้กับพระภิกษุสามีราโม หลังจากนั้นพระภิกษุสามีราโมได้แปลคัมภีร์ทั้ง ๗ อย่างถูกต้องพราหมณ์ราชทูตจึงยอมแพ้และก้มลงกราบด้วยความศรัทธา สมเด็จพระเอกาทศรถทรงเห็นความสามารถของพระภิกษุสามีราโม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

สมณศักดิ์ เป็น “สมเด็จพระราชมุนีสาสมิรามคุณูปมาจารย์” และทรงโปรดเกล้าฯ ให้
นิมนต์สมเด็จพระเจ้าฯ เข้าบรมมหาราชวังเป็นประจำ

สมเด็จพระเจ้าฯ ได้พำนักอยู่ในกรุงศรีอยุธยาไม่นานนักจึงทูลลาสมเด็จพระเอกาทศรถ เพื่อกลับไปยังภูมิลำเนาเดิมโดยการจุดงศรัทธาขมุข เล่ากันว่าขณะเดินทางถ้าหาก
จำเป็นต้องข้ามแม่น้ำห้วยหนองที่ไม่มีเรือแพข้าม สมเด็จพระเจ้าฯ จะทำปาฏิหาริย์เดินบน
พื้นน้ำ สมเด็จพระเจ้าฯ จุดงศถึงเมืองสทิงพระ ซึ่งขณะนั้นเป็นเมืองพัทลุง ใช้เวลา ๓
เดือน และเยี่ยมมนัสการพระครูสิทธิธรรมรังษี วัดศรีกุญแจ พระอาจารย์จวง วัดกุฎีหลวง
และพำนักอยู่กับพระอาจารย์จวง

ในช่วงที่สมเด็จพระเจ้าฯ พำนักอยู่ที่วัดกุฎีหลวงได้ปรึกษากับพระอาจารย์จวงเพื่อ
บูรณะปฏิสังขรณ์วัดพะโค๊ะ. เนื่องจากวัดพะโค๊ะถูกทำลายจากโจรสลัดอุกตนะ ทะเล
และเผาเมืองพัทลุง (สทิงพระ) จึงถูกปล่อยทิ้งร้างเป็นเวลานาน พระอาจารย์จวง เห็น
ด้วยแล้วสมเด็จพระเจ้าฯ จึงเดินทางเข้ากรุงศรีอยุธยาเพื่อทูลขอพระราชทรัพย์บูรณะวัด
พะโค๊ะต่อสมเด็จพระเอกาทศรถ สมเด็จพระเอกาทศรถจึงโปรดให้พระคลังจัดการเบิก
สิ่งของต่างๆ และเงินตรา ตลอดจนหานายช่างผู้ชำนาญรวมเบ็ดเสร็จจำนวน ๕๐๐ คน
พร้อมทั้งเสบียงอาหารและสำเภาด้วย พอได้ฤกษ์เรือสำเภาก็แล่นใบออกจาก
กรุงศรีอยุธยา ลุ ๑๕ วัน ถึงนครศรีธรรมราชต่อจากนั้นอีก ๓ วัน ก็ถึงบ้านชุมพล บรรดา
ชาวบ้านก็แตกตื่นชวนกันมารับสมเด็จพระเจ้าฯ ที่ริมทะเล เมื่อประชาชนช่วยกันขนอุปกรณ
การก่อสร้างเรียบร้อยแล้วก็ลงมือก่อสร้างโดยแบ่งงานกันเป็นพวกๆ ที่บูรณะพระมาลิก
เจดีย์ก็มี ที่สร้างอุโบสถก็มี ที่สร้างพระธรรมศาลาก็มี ที่บูรณะปฏิสังขรณ์พระวิหารก็
มี พระพุทธไสยาสน์ก็มี ใช้เวลาก่อสร้างบูรณะปฏิสังขรณ์มาแต่ พ.ศ. ๒๑๕๑ ถึง พ.ศ.
๒๑๕๔ รวมเป็นเวลา ๓ ปี ก็สำเร็จเรียบร้อย ยอดพระมาลิกเจดีย์รัตนมหาธาตุ หล่อ
ด้วยเบญจโลหะยาว ๓ วา ๓ คืบ เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยจึงเรียกกันว่า “สุวรรณมาลิก
เจดีย์รัตนมหาธาตุ” (ชัย สัจจาพันธุ์. 2529 : 57) ในการบูรณะพระเจดีย์ครั้งนี้ สม
เด็จพระเจ้าฯ ได้นำเอาดวงแก้วพญาบุรุษไว้บนยอดเจดีย์

ในขณะที่สมเด็จพระเจ้าฯ จำพรรษาอยู่วัดพะโค๊ะ ได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์สร้าง
ความเจริญรุ่งเรืองให้กับวัดตามลำดับ เล่ากันว่าเวลาเย็นสมเด็จพระเจ้าฯ ได้เดินออก
จากวัดพะโค๊ะมาริมทะเลเพื่อเดินเล่น และนั่งเล่นบริเวณชายฝั่งทะเลบ่อยครั้ง ทุกครั้ง

ที่นั่นสมเด็จพระเจ้าฯ จะต้องเอาไม้เท้าฟิงไว้ใต้ต้นยางสองต้นเคียงคู่กัน ซึ่งต่อมาต้นยางทั้งสองต้นคดงอเหมือนกับไม้เท้าของสมเด็จพระเจ้าฯ ชาวบ้านเรียกต้นยางต้นนี้ว่า ยางไม้เท้า ครั้งหนึ่งเล่ากันว่า โจรสลัดแล่นเรือใบเลียบฝั่งทะเลมาเห็นเจ้าคิดอยากจะลองดีจึงให้หยุดเรือให้ลูกเรืออ้อมเอาสมเด็จพระเจ้าฯ ลงไปในเรือ สักครู่หนึ่งได้เกิดเหตุการณ์อัศจรรย์ทำให้เรือของโจรสลัดแล่นวนเวียนอยู่ในบริเวณนั้นเป็นเวลาหลายวันจนกระทั่งเสบียงและน้ำจืดหมด โจรสลัดก็ได้รับความเดือดร้อนเป็นที่สุด สมเด็จพระเจ้าฯ มีความสงสารจึงเดินไปบริเวณแคมเรือและได้ใช้เท้าข้างซ้ายเหยียบลงในน้ำ พร้อมทั้งกวักน้ำบริเวณใต้เท้าฉัน โจรสลัดเห็นเข้าจึงลองตีมกีนบ้างปรากฏว่าน้ำบริเวณนั้นจืดสนิท โจรสลัดเห็นดังนั้นก็เกิดความเลื่อมใสศรัทธา ขอขมาโทษที่ได้กระทำผิดต่อสมเด็จพระเจ้าฯ และได้นิมนต์ท่านขึ้นฝั่งตามเดิม

มีเรื่องเล่ากันว่า มีสามเณรรูปหนึ่งชื่อบุญรอด เป็นผู้เคร่งครัดในธรรมและได้บรรลุนิพพานสมบัติรู้ว่าพระโพธิสัตว์ได้บังเกิดในโลกมนุษย์ จึงมีความตั้งใจอย่างยิ่งที่จะสืบหาหรือติดตามพระโพธิสัตว์ ความตั้งใจจริงของสามเณรบุญรอดร้อนถึงพระอินทร์ได้แปลงกายเป็นชายแก่มาถวายเป็นดอกไม้ช่อดอกมณฑาสวรรค์ และบอกแก่สามเณรว่าพระภิกษุรู้ว่าดอกไม้ช่อดอกอะไร พระภิกษุรูปนั้นคือพระโพธิสัตว์ สามเณรบุญรอดได้นำดอกไม้เดินทางมาตามวัดต่างๆ เรื่อยไม่มีผู้ใดรู้จัก และได้เดินทางถึงวัดพะโค๊ะ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ สามเณรได้เข้าไปกราบสมเด็จพระเจ้าฯ ในอุโบสถ สมเด็จพระเจ้าฯ ได้ถามสามเณรว่า “สามเณรได้ออกมณฑาสวรรค์มาจากไหน” สามเณรได้เกิดความปีติยินดีเป็นอย่างยิ่งมั่นใจว่าได้พบกับพระโพธิสัตว์แล้วจึงเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้ทราบ หลังจากที่สมเด็จพระเจ้าฯ ทำสังฆกิจเสร็จแล้วจึงชวนสามเณรเข้ามาภายในห้องและได้หายไปในวันจันทร์ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ชาวบ้านบริเวณวัดพะโค๊ะเล่ากันว่า ท่านได้โละไปทั้งเป็น หมายถึงท่านได้หายตัวไป หรือรวมความว่าได้มรณภาพอย่างไม่มีศพ มีชาวบ้านแถบวัดดีหลวงได้เห็นดวงไฟสองดวงมีดวงใหญ่ และดวงเล็ก ลอยออกจากวัดพะโค๊ะไปยังสำนักสงฆ์ต้นเลียบ (ที่ฝั่งรก) และวัดดีหลวงลอยลงไปทางทิศใต้ตลอดไป ชาวบ้านสันนิษฐานว่าสาเหตุที่สมเด็จพระเจ้าฯ ได้โละหายไประหว่างวัดพะโค๊ะ เพราะต้องการหนีผู้คนในบริเวณนั้น เพราะเมื่อรู้ว่าสมเด็จพระเจ้าฯ คือพระโพธิสัตว์จะทำให้ท่านอยู่อย่างลำบากใจ

ตามประวัติทางเมืองไทรบุรีได้เรียกสมเด็จพระเจ้าฯ ว่าท่านลังกาและเล่ากันว่าท่านลังกาได้สร้างวัดไว้หนึ่งวัดชื่อว่าวัดโกระโหนและได้รับเป็นเจ้าของวัดข้างให้ตามทีพระยาไทรบุรีได้อาราธนานิมนต์ เพราะฉะนั้นในเวลาเดียวกับสมเด็จพระเจ้าฯ ได้เป็นเจ้าของวัดทั้งสองวัดและใช้วิธีการเดินทางแบบรุดตรงค์รุกขมูระหว่างวัดทั้งสอง “ขณะที่ท่านเดินทางนั้น สถานที่ใดเหมาะก็พักแรมหาความวิเวกเพื่อทำสมาธิภาวนา ใช้เวลาพักนานๆ เช่นภูเขาถ้ำหลอด ถ้ำผอสะบ้าย้อย ก็ปรากฏว่ามีสิ่งที่คุณเชื่อได้ว่าท่านได้เป็นผู้ทำไว้ จากนั้นก็ปรากฏอยู่บนเพิงหินบนภูเขาตั้งเกือบเทือกภูเขาน้ำตกทรายขาวทางทิศตะวันออกของลำธารน้ำตก มีพระพุทธรูปแกะด้วยไม้ดำเสาแบบพระยืนสององค์ ชาวบ้านตำบลทรายขาวเรียกพระพุทธรูปนี้ว่า หลวงพ่อตั้งเกือบเหยียบทะเลน้ำจืดคาดคะเนกันว่า พระพุทธรูปสององค์ท่านลังกาหรือหลวงพ่อทวดเป็นผู้สร้างสมัยเดินทางและอาศัยพักอยู่ หลวงพ่อสององค์นี้เล่าต่อกันว่าศักดิ์สิทธิ์นักและเป็นที่สักการะบูชาของชาวบ้านในถิ่นนั้นจนถึงบัดนี้” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพิธียกฉัตรยอดพระเจดีย์วัดราชฎารามวรวิหาร. 2520 : 9-10)

สมเด็จพระเจ้าฯ มรณภาพที่วัดโกระโหน รัฐประะ ประเทศมาเลเซีย และท่านได้สั่งให้นำศพมาประชุมเพลิงที่วัดข้างให้ ระหว่างทาง ถ้าหากศพหรือน้ำเหลืองศพหยดลงบริเวณใดก็ให้ปักไม้แก่นแล้วพูนดินในสูงไว้เป็นหลักฐานถือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์สถานที่เหล่านั้น พระครูวิสัยโสภณและพระครูธรรมกิจโกศล ได้เดินทางไปนมัสการมาแล้วทุกแห่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ (สอบถามชาวบ้านในบริเวณนั้นบอกว่าเป็นสถานที่พักศพหลวงพ่อทวด) เส้นทางที่หยุดพักศพมี ๑๐ แห่งรวมต้นทางและปลายทางเป็น ๑๒ แห่ง วัดโกระโหน บาลิง ดงไกว คลองข้าง ดงแปร ลำปำ ปลักคล้า คลองสาย ไทรบุดอควนเจดีย์(สะบ้าย้อย) และวัดข้างให้

หลังจากที่ได้จัดประชุมเพลิงศพสมเด็จพระเจ้าหลวงพ่อทวดแล้ว ได้เก็บอัฐิห่อผ้าบรรจุไว้ในหม้อทองเหลืองฝังไว้และปักไม้แก่นไว้เป็นเครื่องหมาย ตามคำบอกเล่าของพระครูธรรมกิจโกศลซึ่งเป็นผู้ขุดบริเวณใต้ไม้แก่นร่วมกับพระครูวิสัยโสภณ พบหม้อทองเหลืองมีอัฐิผุอยู่ภายใน แต่สองท่านไม่กล้าจับต้องเพราะกลัวว่าจะผิดไปจากรูปแบบเดิมจึงฝังไว้ ณ ที่เดิม และได้สร้างสถูปครอบไว้ ณ บริเวณใกล้ทางรถไฟ ชาวบ้านเรียก

เนนดินตรงนี้ว่า เชื้อนท่านช่างให้ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ พระครูวิสัยโสภณ ได้เป็นประธาน ในการจัดสร้างพระเครื่องสมเด็จพระหลวงพ่อด โดยมียายอนันต์ คณานุรักษ์ กำนันชาติ สมศิริ นายทวี จิตตกุล และนายวิศิษฐ์ คณานุรักษ์ ได้ให้การสนับสนุน ในการจัด สร้างพระเครื่องสมเด็จพระหลวงพ่อดในครั้งนี้เพื่อนำไปแจกจ่ายแก่ผู้เสียสละทรัพย์ สร้างอุโบสถและได้จัดทำพิธีกตุมภ์พระในวันศุกร์ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔ ตรงกับวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ จัดพิธีพุทธาภิเษกในเวลาเที่ยงตรงของวันอาทิตย์ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ ตรงกับวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๗ มีพระครูวิสัยโสภณเป็นองค์ประธาน ในพิธี หลวงพ่อสงค์ โฆษโกเจ้าอาวาสวัดพะโค๊ะ พระอุปัชฌาย์ดำ ติสสุโร เจ้าอาวาส วัดศิลาลอย และพระภิกษุอาวาสในจังหวัดปัตตานีเข้าร่วมพิธีปรกพุทธาภิเษก เสร็จพิธี พุทธาภิเษกเวลา ๑๕.๓๐ น.พระครูวิสัยโสภณได้แจกพระเครื่องสมเด็จพระหลวงพ่อด เป็นปฐมฤกษ์ หลังจากนั้นผู้คนนำพระเครื่องสมเด็จพระหลวงพ่อดไปใช้และมี ประสบการณ์ในเรื่องความปลอดภัยแล้วคลาดจากภัยอันตรายทั้งหลายจึงทำให้พระ เครื่องหลวงพ่อดมีชื่อเสียงโด่งดังทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประชาชนจำนวนมาก แสวงหา จึงทำให้มีการสร้างหลวงพ่อดรุ่นหลังๆ และทำให้พระราคาสูงขึ้นตาม ลำดับ

มณฑปครอบสถูปบรรจุอัฐิสมเด็จพระหลวงพ่อด

๒. สถูปบรรจุอัฐิหลวง
พ่อทวด หรือเขื่อนท่าน
ช้างไห้

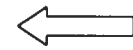
สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.
๒๔๘๔ โดยพระครูวิสัย
โสภณ และพระครูธรรมกิจ
โกศล สถูปองค์นี้สร้าง
ครอบเสาไม้แก่นซึ่งได้ฝัง
หม้อทองเหลืองบรรจุอัฐิ
ของสมเด็จพระหลวงพ่อทวด

วิหารสมเด็จพระหลวงพ่อ
ทวด

๓. วิหารสมเด็จหลวงพ่อ
ทวด

สร้างขึ้นในปี พ.ศ.
๒๔๙๗ โดยพระครูวิสัย
โสภณ เพื่อประดิษฐานรูป
เหมือนสมเด็จหลวงพ่อ
ทวด

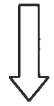
ภาพและรูปเหมือนภายใน
วิหารสมเด็จหลวงพ่อ
ทวด

รูปเหมือนภายในวิหาร
สมเด็จพระหลวงพ่อทวด

อุโบสถ

๔. อุโบสถ

สร้างขึ้นเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ โดยพระครูวิสัยโสภณ จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๖ งานก่อสร้างไม่ก้าวหน้าเพราะขาดทุนทรัพย์ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ พระครูวิสัยโสภณได้จัดสร้างพระเครื่องสมเด็จพระหลวงพ่อดำขึ้นเพื่อนำมาแจกจ่ายให้ผู้สละทุนทรัพย์ในการก่อสร้างอุโบสถจนแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ โครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กทรงไทยหลังคาสามชั้น หน้าบันเป็นรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ ตัวอุโบสถกว้าง ๒๒.๑๐ เมตร ยาว ๓๗.๘๐ เมตร

๕. พระเจดีย์

เริ่มวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ ดำเนินการก่อสร้างโดยพระครูวิสัยโสภณและพระครูธรรมกิจโกศล กรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบกำหนดสวนสูง ๕๙.๐๙ เมตร ได้พระเจดีย์เป็นห้องโถงโปร่ง ปัจจุบันประดิษฐานรูปเหมือนพระครูวิสัยโสภณชั้นบนเป็นนิหารคตรอบองค์พระเจดีย์ประดิษฐานพระพุทธรูปปางต่างๆ พระครูวิสัยโสภณเป็นผู้ทำกนกกลวดลาย หัวเม็ดและฉัตรทองปักบนยอดพระ

เจดีย์ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ พระครูวิสัยโสภณมรณภาพการก่อสร้างพระเจดีย์จึงหยุดชะงักลงถึง ๖ ปีต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ พระราชบัญญัติราชินี (เนื่อง ธมฺมจกโก) ขณะเป็นพระโสภณธรรมคุณ เจ้าอาวาสวัดนาประดู่ ได้นำเรื่องการก่อสร้างพระเจดีย์

ปรึกษาทางจังหวัดปัตตานีและเจ้าคณะจังหวัดปัตตานี เพื่อดำเนินการก่อสร้างพระราชพุทธิรังษี (ดำ นนฺทิโย) ให้เรียบร้อยตามเจตนารมย์เดิมของพระครูวิสัยโสภณ ทุกฝ่ายให้การสนับสนุนให้ดำเนินการก่อสร้างโดยสั่งซื้อโมเสดสีทองอย่างดีจากประเทศอิตาลี และกระเบื้องเคลือบดินเผาได้ดำเนินการติดโมเสดและกระเบื้องดินเผา จ้างช่างทำซุ้มวิหารคดทั้ง ๔ ซุ้ม ติดข้อฟ้า ไบระกาทรงหลังคาวิหารคด งานตกแต่งภายในวิหารคดจนเรียบร้อย เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เวลา ๑๔.๑๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาจากตำหนักทักษิณราชินีเวชนีย์ มาทรงประกอบพิธียกฉัตรทองเจดีย์ วัดราษฎร์บูรณะ และทรงเยี่ยมเยียนราษฎรจังหวัดปัตตานี

๖. ศาลาการเปรียญและวิหารพระพุทธไสยาสน์พวงชมพู

สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ โครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง ๑๕.๕๐ เมตร ยาว ๓๑ เมตร ศาลาการเปรียญเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ รูปเหมือนสมเด็จพระหลวงพ่อดาว รูปเหมือนพระครูวิสัยโสภณ ปัจจุบันใช้เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

ภายในศาลาการเปรียญและวิหารพระพุทธไสยาสน์พวงชมพู

๗. โรงเรียนพระปริยัติธรรมและศูนย์พุทธศาสนาวันอาทิตย์

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลีสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยพระครูวิสัยโสภณ อาคารเรียนของโรงเรียนสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้น และศูนย์พุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยพระครูอนุกุลปริยัติกิจ

๘. หอระฆัง

ไม่ปรากฏปีที่สร้างแต่สร้างในสมัยพระครูวิสัยโสภณ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมและศูนย์พุทธศาสนาวันอาทิตย์

หอระฆัง

๙. มูลนิธิสมเด็จพระหลวงปู่ทวดและพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธรรมธโร) วัดช้างให้
 สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยพระครูอนุกูลปริยัติกิจ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ทุนการ
 ศึกษาแก่พระภิกษุ-สามเณร-นักเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์

๑๐. กุฏิเจ้าอาวาส
 สร้างขึ้นในสมัยพระครูอนุกูลปริยัติกิจ เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน

วัดราชบูรณะมีปฏิมากรรมปูนปั้นสูง ๒ ชั้น ๕ หลัง ปฏิมากรรมปูนปั้นเสริมเหล็ก ๒ ชั้น ๗ ห้อง ๓ แถว ปฏิมากรรมปูนปั้นสูง ๒ ชั้น ๓ หลัง หอฉัน ๑ หลัง ปฏิมากรรมปูนปั้นเสริมเหล็ก ๒ ชั้น ๒ หลัง มีศาลาพักร้อน ๑ หลัง ศาลาจำหน่ายวัตถุมงคล ๒ หลัง ศาลาพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ มีพระภิกษุจำพรรษาปี พ.ศ. ๒๕๔๑ จำนวน ๒๗ รูป สามเณร ๒๕ รูป ภิกษุณี ๕ คน ขมาวาส ๕ คน

ภาพพระเครื่องและพระบูชาสมเด็จพระหลวงปู่ทวด

ภาพพระเครื่องและพระบูชาสมเด็จพระเจ้าหลวงพ่อด

